

SAĞLIK VE HASTALIĞA DAİR HADİSLER

Eûzubillahimineşşeytânirracîm

Bismillâhirrahmânirrahîm.

*el-Hamdülillahi rabbilâlemin ve'l-âki-
betü li'l-müttekîn. Vessalâtü vesselâmü alâ
seyyidinâ muhammedin ve âlihî ve sahibihî ec-
maîn.*

*İ'lemû eyyühe'l-ihvân enne efdale'l-
kitâbi kitâbullah ve enne efdale'l-hedyi
hedyü muhammedin sallallahu aleyhi ve sel-
lem ve şerra'l-umûri muhdesâtühâ ve külle
muhdesin bid'ah ve külle bid'atin dalâleh ve
külle dalâletin fi'n-nâri. Ve bi's-senedi'l-mut-
tasılı ile'n-nebiyyi sallallahu aleyhi ve sel-
leme ennehû kâl:*

«ثَلَاثٌ لَا يُعَادُ صَاحِبُهُنَّ: الرَّمَدُ، وَصَاحِبُ الصَّرْسِ،

وَصَاحِبُ الدُّمْلِ. طس، عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ.»

*Selâsün lâ yüâdü sâhibühünne er-ramedü
ve sâhibü'd-darsi ve sâhibü'd-dümeli.*

Selâsün lâ yûâdü sâhibühünne “Bu üç şeyden dolayı hasta olan insanlara iâde, ziyaret olunup geçmiş olsun denmez onlara.”

Bu üç şeyden birisi;

er-Ramedü. “Göz ağrısı.”

Hastalıktan sayılmıyor.

Ve sâhibü’ d-darsi. “Dişi ağrıyor.”

Diş ağrısı.

Ve sâhibü’ d-dümeli. “Çıiban çıkarmış.”

Bu üçü hastadır diye gidip de geçmiş olsun denmez. Demeye lüzum yok. Yani denilirse denilir de denmeye lüzum yok demiş de burada bir hadis daha rivayet ediyor; Ebû Davud’tan bir hadis olaraktan, Zeyd b. Erkam hazretlerinden;

قال: عادنى رسول الله صلى الله عليه وسلم من وجع

كان فى عينى، رواه أبو داود.

Kâle âdenî Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem min vec’in kâne fî ayneyyi. “Gözlerimdeki ağrıdan dolayı Resulullah beni iâde eyledi, ziyaret eyledi, geçmiş olsun dedi.”

Yani yapılırsa bir şey lazım gelmez. Yapılmadığı vakitte de yine bir şey lazım gelmez, demek istemişler.

«ثَلَاثٌ مَنْ كُنَّ فِيهِ فَقَدْ بَرِيَ مِنَ الشُّحِّ: مَنْ أَدَّى زَكَاةَ
مَالِهِ طَيِّبَةً بِهَا نَفْسُهُ، وَقَرَى الضَّيْفَ، وَأَعْطَى فِي
النَّوَائِبِ. ط، ص، عَنْ جَابِرٍ.»

Selâsün min künne fîhi fe-kad berie mine'ş-şuhhi: men eddâ zekâte mâlihi tayyibeten bihâ nef sühu ve ekra'd-dayfi ve a'tâ fi'n-nevâibi.

Selâsün min künne fîhi fe-kad berie mine'ş-şuhhi. “Üç şeyi işleyen adam bahillikten uzak olur.”

Üç şeyi işleyen adam bahil sayılmaz.

Birisi;

Men eddâ zekâte mâlihi tayyibeten bihâ nef sühu. “Kendi isteğiyle ve arzusuyla ve seve seve zekatını veren insan.”

İkincisi;

Ve ekra'd-dayfi. “Misafirine ikram eden.”

a. Cenâb-ı Hak Şu Üç Kişiyeye de Kıyamet Gününde...

Üçüncüsü de;

Ve a'tâ fi'n-nevâibi. “Sıkıntı zamanlarında muhtaçların yardımına koşan insanlar bahil sayılmazlar.”

«ثَلَاثَةٌ لَا يُكَلِّمُهُمُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ، وَلَا يَنْظُرُ إِلَيْهِمْ،

وَلَا يُزَكِّيهِمْ، وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ: الْمُسْبِلُ إِزَارَهُ،

وَالْمَنَّانُ الَّذِي لَا يُعْطَى شَيْئًا إِلَّا مِنْنَةً، وَالْمُنْفِقُ

سَلْعَتَهُ بِالْحَلْفِ الْكَاذِبِ. ط، حم، م، د، ت حَسَنُ

صَحِيحٌ، ن، هـ حب، ابنُ جَرِيرٍ، وَالِدَّارِمِيُّ، عَنْ أَبِي

ذَرٍّ»

Selâsetün lâ yökellimühümüllâhu yevme'l-kıyâmeti ve lâ yenzuru ileyhim ve lâ yüzekkîhim ve lehüm azâbün elîmün: el-müsbilü izârahi ve'l-mennânü'l-lezî lâ yu'tî şey'en illâ minneten ve'l-münefekku sil'atehu bi'l-halifi'l-kâzibi.

Selâsetün lâ yükellimühümüllâhu yevme'l-kıyâmeti. “Cenâb-ı Hak şu üç kişiye de kıyamet gününde söylemeyecek.” *Ve lâ yenzuru ileyhim.* “Nazar-ı rahmetle onlara bakmayacak.” *Ve lâ yüzekkîhim* “Onları affetmeyecek.” *Ve lehüm azâbün elîmün.* “Aynı zamanda da bu üç kişiye azab-ı elîm vardır.”

Birisi;

el-Müsbilü izârahi. “O zaman yani uzun esvap giymek.”

Yani bugün çalımlı esvap giymek diyeceğiz artık. O gün entarisini uzun yapmak. İzar dediği onların entari dediği. O entarisini uzun yapıyor. Topuklarına kadar böyle yahut yerlerde sürükleyen, sürükler derecede. Geçen gördüğüm gibi.

İkincisi;

Ve'l-mennânü'l-lezî lâ yu'tî şey'en illâ mennehû. “Bir şey veriyor, veriyor ama verdikten sonra başa kakıyor.”

Verdikten sonra verdiği başa kakan her ne şekilde olursa olsun. “Ben sana bu kadar vakitten beri şunu bunu veriyorum, sen benim şu işimi yapıvermedin ha! Ne nankör adamsın!” filan diyerekten böyle başa kakıcı.

Üçüncüsü de;

Ve'l-münefekku sil'atehu bi'l-halifi'l-kâzibi. “Yalan sözlerle malını satmak için yemin ediyor.”

Malını satmak için vallahi diyor bunu şöyle aldım, billahi bunu böyle aldım. Vallahi şöyledir billahi şöyledir diyerekten yalanlarla malını satmak için uğraşan insanlara da Cenab-ı Hak nazar-ı rahmetle bakmayacak ve günahlarını affetmeyecek. Çok büyük günahlara düşecekler diyor.

«ثَلَاثَةٌ مَنْ كُنَّ فِيهِ يُسْتَكْمَلُ إِيمَانُهُ: رَجُلٌ لَا يَخَافُ

فِي اللَّهِ لَوْمَةً لَائِمٍ، وَلَا يُرَائِي بِشَيْءٍ مِنْ عَمَلِهِ، وَإِذَا

عُرِضَ عَلَيْهِ أَمْرَانِ: أَحَدُهُمَا لِلدُّنْيَا، وَالْآخَرُ

لِلْآخِرَةِ، اخْتَارَ أَمْرَ الْآخِرَةِ عَلَى الدُّنْيَا. كَر،

وَالدَّيْلَمِيُّ، عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ.»

Selâsetün men künnenne fîhi yüstekmelü îmânühu raculün lâ yehâfu fillâhi levmete lâimi ve lâ yürâî bi-şey'in min amelîhi ve izâ

urida aleyhi emrâni: ehadühümâ li'd-dünyâ ve'l-âhiru li'l-âhirati ihtâra emra'l-âhirati ale'd-dünyâ.

Selâsetün men künne fîhi yüstekmelü îmânühu. “Yine üç şey vardır ki bu üçü kim yaparsa onun imanı kemale ulaşır, sahib-i kemal olur.”

Birisi;

Raculün lâ yehâfu fillâhi levmete lâimi. “Bir adamdır ki hiçbir lâimin levminden korkmuyor, vazifeyi diniyesini, İslâmiyetini yapıyor.”

Atacaklarmış atarlar, döveceklermiş döverler, kovacaklarmış kovarlar, ne derlerse desinler. Fakat içindeki bir korku var, Allah korkusu ki ondan dolayı hiç kimsenin deyişine kulak asmıyor. İstikamet neyse o yolda yürüyor.

Levmete lâim. “Levmedicilerin levmine bakmıyor.”

Tabi bunun tabiri, tefsiri uzun, herkesin kendi şeysine bırakıyoruz onu.

Ve lâ yürâî bi-şey'in min amelîhi. “Ameli ile yaptığı işler de hiçbir şeyden mürailik yapmaz.”

Yaptığı sırf Allah içindir. Gösteriş için bir şeysi yoktur, Bana iyi desinler, şöyle desinler böyle desinler diye bir işi yoktur. Yaptığının daima Allahu Teâlâ'nın rızasına muvafık olmasını ister, muvafıksa yapar değilse yapmaz.

Üçüncüsü;

Ve izâ urida aleyhi emrâni: ehadühümâ li'd-dünyâ ve'l-âhiru li'l-âhirati. “Bir iş geldi başına, gelen bu işten dolayı birisi dünyaya ait birisi de âhirete ait.”

Mesela ezan okunuyor *Allahuekber Allahuekber* cuma vakti, isterse sair vakitlerde. Dünyalık da geldi müşteriler.

Şimdi o müşterilerle uğraşmakla camiye gitmek arasındaki halde;

Ve izâ urida aleyhi emrâni. “İki iş geldi şimdi bak bir anda.” *Ehadühümâ li'd-dünyâ.* “Birisi dünya için.” *Ve'l-âhiru li'l-âhirati.* “Diğeri de âhiret için.” *İhtâra emra'l-âhirati ale'd-dünyâ.* “Âhiret işini dünya işine tercih edebiliyorsa vurdu vurgunu.”

Üçün birisi bu. Birisi de amelinde riya etmemek, birisi de hiçbir kimsenin onu levmedişinden, zemmedişinden korkmayarak Allahu Teâlâ'nın dediği istikamette durmak.

«ثَلَاثَةٌ إِذَا رَأَيْتَهُنَّ فَعِنْدَ ذَلِكَ تَقُومُ السَّاعَةُ: إِخْرَابُ
الْعَامِرِ، وَعِمَارَةُ الْخَرَابِ، وَأَنْ يَكُونَ الْمَعْرُوفُ
مُنْكَرًا، وَأَنْ يَكُونَ الْمُنْكَرُ مَعْرُوفًا، وَأَنْ يَتَمَرَّسَ
الرَّجُلُ بِالْأَمَانَةِ تَمَرُّسَ الْبَعِيرِ بِالشَّجَرَةِ. ابْنُ مَنْدَه،
كِر، عَنِ عُرْوَةَ.»

Selâsetün izâ raeytühünne fe inde zâlike tekûmu's-sâatü ihrâbu'l-âmiri ve imâratü'l-harâbi ve en yekûne'l-ma'rûfu münkeran ve en yekûne'l-münkera ma'rûfen ve en yetemerrase'r-raculu bi'l-emâneti temerruse'l-baîri bi's-şecerati.

Selâsetün izâ raeytühünne fe-inde zâlike tekûmu's-sâatü. “Yani üç şeyi gördüğünüz zaman, o zaman kıyamet kopuyor demek.”

Birisi;

Ihrâbu'l-âmiri. “Harap olan yerleri imar ediyorlar.”

Harap, bozulmuş, kırılmış, yanmış yerleri gayet güzel mâmur bir hâle getiriyorlar bir.

İkincisi de;

Ve imâratü'l-harâbi. “Mâmur olan yerleri de harap ediyorlar.”

Bakmıyorlar mâmur olan yerlere, onların da yıkılıp yok olmasına ve fena bir hâle gelmesine sebep oluyorlar.

Ve en yekûne'l-ma'rûfu münkeran ve en yekûne'l-münkera ma'rûfen. “Aynı zamanda yapılması lazım gelen emri maruf dediğimiz şey beğenilmiyor, münker addediliyor.”

Namaz kılacak, sakal bırakacak, camiye gelecek... Bunlar münkerât addolunuyor, “Nedir bu vaktinizi boşa geçiriyorsunuz?” diyor.

Ve en yekûne'l-münkera ma'rûfen. “Münker olan günah olan şeyler de yapılması lazım-
mış gibi onlar da öne geçiyor.”

Üçüncüsü de;

Ve en yetemerrase'r-raculu bi'l-emâneti temerruse'l-baîri bi's-şecerati. “Emanete insanlar o kadar haris oluyorlar ki, yani develer yapraklar ağaçtan koparmak için nasıl ağaçtan o ağaca koşarlarsa bunlar da o emaneti almak için böyle koşuyorlar.”

Sanki herkesin emini imiş gibi. Yani emaneti muhafaza etmek güzeldir de emaneti yerine getirmek kolay bir şey de değildir. Çünkü

onun içinde sirkat de vardır diyor ve suistimal de vardır. Paralar verilmiştir, o paraları suistimal eder, harcanmayacak şeylere harcar. Halbuki ona emanet verilmiştir onlar. Emaneti yerinde kullanmaz sonra istediği gibi onları [harcar.] Sonra bir zaman gelir ki bakarsın ben böyle bir şey almadım diyerek çıkar işin içinden.

«ثَلَاثَةٌ لَا يَرُدُّ اللَّهُ دُعَاءَهُمْ: الذَّاكِرُ اللَّهِ كَثِيرًا، وَدَعْوَةُ الْمَظْلُومِ، وَالْإِمَامُ الْمُقْسِطُ. هَبْ، عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ.»

Selâsetün lâ yeruddüllâhu duâehüm ez-Zâkirullâhe kesîran ve deavtü'l-mazlûmi ve'l-imâmü'l-muksitu.

Selâsetün lâ yeruddüllâhu duâehüm. “Üç kimsenin duasını Cenab-ı Hak reddetmez.”

Birisi;

ez-Zâkirullâhe kesîran. “Allahu Teâlâ'nın ismini çok ananların.”

Allahu Teâlâ'nın ismini gerek namaz kılmak suretiyle gerek Kur'an okumak suretiyle, gerek tesbih çekmek suretiyle Allahu Teâlâ'nın

ismini çok anan insanların duası indi ilahiyede makbuldür.

İkincisi;

Ve da'vetü'l-mazlûmi. “Mazlum insan.”

Diyor ki, *ve in kâne kafiren mâsumen.*

“Kâfir de olsa o adam.”

Kâfir işte! Dinsiz ama mazlumdur. Mazlumun o duası da indi ilahiyede makbuldür. Onunda duası kabul olur. Çünkü onun kulu, başkasının kulu değil. Zulmü Allahu Teâlâ istemiyor.

Üçüncüsü;

Ve'l-imâmü'l-muksitu. “Âdil imam.”

Büyük imam, büyük imamlara, hükümet reislerine karşıdır bu söz: *İmam-ı muksıt.*

«ثَلَاثَةُ أَصْوَاتٍ يُبَاهِي اللهُ عَزَّ وَجَلَّ بِهِنَّ الْمَلَائِكَةَ:

الْأَذَانُ، وَالتَّكْبِيرُ فِي سَبِيلِ اللهِ عَزَّ وَجَلَّ، وَرَفْعُ

الصَّوْتِ بِالتَّلْبِيَةِ. ابْنُ النَّجَّارِ، وَالدَّيْلَمِيُّ، عَنْ

«جَابِرٍ»

Selâsetü asvâtin yübâhillâhu azze ve celle bihinne'l-melâikete el-ezânü ve't-tekbîru fî sebîlillâhi azze ve celle ve raf'u's-savti bi't-telbiyeti.

Selâsetü asvâtin yübâhillâhu azze ve celle bihinne'l-melâikete. “Üç ses vardır ki bu üç sestten Cenâb-ı Hak meleklerine karşı mübahat eder.”

Birisi;

el-Ezânü. “Okunan ezanlarla Cenâb-ı Hak meleklerine karşı mübahat eder.”

Hani siz onlara diyordunuz ya, can yakar mal yakar şöyle böyle diyordunuz ya. Bak bak beş vakitte ezan okuyor.

İkincisi;

Ve't-tekbîru fî sebîlillâhi azze ve celle. “Düşmana karşı saldırı esnasında Allahu ekber! Allahu ekber! diyerekten saldıran mücahit askerler.”

Üçüncüsü;

Ve raf'u's-savti bi't-telbiyeti. “Hacıların *lebbeyk Allahümme lebbeyk...* deyişlerinden dolayı Cenâb-ı Hak meleklerine karşı mübahat eder.”

«ثَلَاثَةٌ فِي ضَمَانِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ: رَجُلٌ خَرَجَ إِلَى

مَسْجِدٍ مِنْ مَسَاجِدِ اللَّهِ، وَرَجُلٌ خَرَجَ غَازِيًا فِي

سَبِيلِ اللَّهِ، وَرَجُلٌ خَرَجَ حَاجًّا. حَل، عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ.»

Selâsetün fî damânillâhi azze ve celle raculün harace ilâ mescidin min mesâcidallâhi ve raculün harace ğâziyen fî sebîlillâhi ve raculün harace hâccen.

Selâsetün fî damânillâhi azze ve celle.
“Üç kimse vardır ki Allahu Teâlâ Teâlâ'nın hıfz u himayesindedir bu üç kişi.”

Birisi;

Raculün harace ilâ mescidin min mesâcidillâhi. “Evinden çıktı Allahu Teâlâ'nın evlerinden bir eve gitmek üzere.”

İster itikâf yapmak için olsun, ister namaz kılmak için olsun. Böyle bir adam evinden çıktı mı mescide girmek için, bir.

İkincisi;

Ve raculün harace ğâziyen fî sebîlillâhi.
“Düşmana karşı mücadeleye gidiyor.”

Üçüncüsü de;

Ve raculün harace hâccen. “Hacılık için evinden çıkan insanlar Cenâb-ı Hakk'ın hıfz u himayesindedirler.”

Ben gidersem acaba sıcağa dayanabilir miyim?

Acaba hasta olur muyum?

Acaba ölür müyüm?

Bunlar boş, şeytanın vesveselerinden ibarettir. Oraya çürük gidersin sağlam gelirsin, sağlam gidersin ölürsün başka. Ecelin gelir, orada ölmek de bir devlettir. Bu kadar insanın içerisinde, yüz binlerce insanın bir adamın cenaze namazını da kılması yani insanın bazen de imreneceği geliyor yani.

«ثَلَاثَةٌ لَيْسَ عَلَيْهِمْ حِسَابٌ فِيمَا طَعَمُوا إِذَا كَانَ
حَلَالًا: الصَّائِمُ، وَالْمُتَسَحِّرُ، وَالْمُرَابِطُ فِي سَبِيلِ
اللَّهِ. طَب، عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ»

Selâsetün leyse aleyhim hisâbün fîhâ taimû izâ kâne halâlen es-sâimü ve'l-mütesahiru ve'l-murâbitu fî sebîlillâhi.

Selâsetün leyse aleyhim hisâbün. “Üç kişi daha vardır ki bunlara karşı hesap da yok.”

Sorgu sorulmayacak, hesap da yok.

Fîhâ taimû izâ kâne halâlen. “Yedikleri şey, ve yedirdikleri de olur, helal olduğu takdirde.”

Bir;

es-Sâimü. “Oruçlu.”

Tabi yarın oruç tutacağım diyerekten yiyor. Ne kadar çok yerse ona hesap yok. Başka zaman çok yediği vakit de; “Niçin o kadar fazla yedin?” diyerekten hesap var. Ama bugün, o yarın oruç tutacak, yarın aç karnına çalışmak, işlemek güç olur. Biraz fazlaca kaçırıyor, ondan dolayı kendisine hesap sorulmuyor.

İkincisi;

Ve’l-mütesahhiru. “Sahur vakti kalkmış oruç için yiyor, ona da sorgu yok.”

Oruç için yiyor. Birisi iftar zamanında yiyor birisi sahur vaktinde yiyor. İkisinin yiyişine de sorgu yok.

Üçüncüsü de;

Ve’l-murâbitu fî sebîlillâhi. “Düşmanla cihad etmek için, dövüşmek için kuvvetleniyim diyerekten fazla yiyor.”

Yarın düşmanın karşısında kılıç sallayacağım, kuvvetli olmam için biraz fazla yemem lazım diyor ve fazla yiyor. Bunlara karşı hesap olmayacak.

Binâenaleyh tüm niyetlere bağlı bu işler. Bütün insanların niyetleri Allah rızası olursa, Allah rızası kastı ile, Allah için yapılırsa onlar hep onlardan dolayı sevap kazanılır. Onun için niyeti düzgün yapmak ve doğru yapmak lazım.

«ثَلَاثَةٌ لَا يُسْأَلُ عَنْهُمْ: رَجُلٌ يُنَازِعُ اللَّهَ إِزَارَهُ، وَرَجُلٌ

يُنَازِعُ اللَّهَ رِدَاءَهُ، فَإِنَّ رِدَاءَهُ الْكِبْرِيَاءُ وَإِزَارَهُ الْعِزُّ،

وَرَجُلٌ فِي شَكِّ مِنْ أَمْرِ اللَّهِ، وَالْقُنُوطُ مِنْ رَحْمَةِ

اللَّهِ. حم، ع، خ فِي «الْأَدَبِ»، طب، عَنْ فَضَّالَةَ بْنِ

عُبَيْدٍ.»

Selâsetün lâ yüs'elü anhüm raculün yünâziullâhe izârahu ve raculün yünâziullâhe ridâehu fe-inne ridâehu'l-kibriyâu ve izârahu'l-izzü ve raculün fî şekkin min emrillâhi ve'l-kunûtu min rahmetillâhi.

Selâsetün lâ yüs'elü anhüm. “Üç kimse vardır ki bunlardan da sorulmaz.”

Yani hiç kıymeti yoktur bunların. Sorguya da, sorguya çekilmeye de layık değildirler yani. Sorgu yapılmaz.

Ve lâ yurahhamu. “Merhamet olunmazlar.”

Merhamete şayan değildirler bu üçü.

Birisi;

Raculün yünâziullâhe izârahu. “Bu iki kısım esvap giyiyorlar işte, bir alt bir üst. Alt giydiği esvabı böyle uzun yapışı.”

Mütekebbirâne, kibiri gururu mucip olan esvaplar. O zaman öyleymiş, bu zaman da böyle, nasıl giyersen giy. Giyindiğin esvap senin gururuna mucip oluyorsa, gurur ve çalım için giyiyorsan, bir.

İkincisi de;

Ve raculün yünâziullâhe ridâehu. “Yine böyle üstüne giydiği ceket, pardesü nesiye.”

O zamanki entari.

Fe-inne ridâehu'l-kibriyâu ve izârahu'l-izzü. “Bu giydiği esvaplar, tekebbürâne olarak giydiği esvaplar, giyip böyle çalım satması yalnız Allah'a mahsustur.”

Allah'a yaraşır azamet. Yani azamet Allah'a yaraşır. Allah'tan gayrı her kim azamet taslarsa o merhameti ilahiyeden uzak olur.

Ve raculün fî şekkin min emrillâhi. “Allah Teâlâ'nın emirlerinden, ‘Böyle miydi değil miydi?’ diyerek şek ediyor, şüphe ediyor.”

Üçüncüsü;

Ve'l-kunûtu min rahmetillâhi. “Allah Teâlâ'nın da rahmetinden ümit kesmek.”

O da rahmeti ilahiyeden uzak olmaya vesile oluyor.

Onun için Allah'ın rahmetinden kimsenin ümit kesmeye hakkı yoktur. Ümit kesilmez.

إِنَّهُ لَا يَأْتِسُّ مِنْ رَوْحِ اللَّهِ إِلَّا الْقَوْمُ الْكَافِرُونَ

*Innehû lâ yey'esü min ravhillah ille'l-kavmü'l-kâfirûn.*¹ “Ancak Allah'a karşı gelen gâvurlar ümitlerini keserler, başkası ümidini kesmez.”

---

¹ 12/Yusuf, 87.

b. Dünya Tutkusu ve İlahi Koruma

«ثَلَاثَةٌ أَنَا خَصْمُهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ، وَمَنْ كُنْتُ خَصْمَهُ

خَصِمْتُهُ: رَجُلٌ أُعْطِيَ بِي ثُمَّ غَدَرَ، وَرَجُلٌ بَاعَ حُرًّا

فَأَكَلَ ثَمَنَهُ، وَرَجُلٌ اسْتَأْجَرَ أَجِيرًا فَاسْتَوْفَى مِنْهُ

وَلَمْ يُؤَفِّهِ». هـ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ.

Selâsetün ene hasmuhum yevme'l-kıyâmeti ve men küntü hasmehu hasemtuhu raculün a'tâ bî sümme ğadera ve raculün bâ'a hurran fe-ekele semenehu ve raculün iste'cera ecîran fe'stevfâ minhu ve lem yüveffihî.

Selâsetün ene hasmühüm yevme'l-kıyâmeti. “Üç kimse var ki onların hasmı benim.” diyor Peygamber Efendimiz.

Ene hasmuhum yevme'l-kıyâmeti. Veyahut bu bir hadîs-i kutsîdir. Bu hadis-i kutsîye göre Cenâb-ı Hak “Bu için Ben hasmıyım.” diyor.

Ve men küntü hasmehu hasemtuhu. “Bir kimsenin Ben ki hasmıyım, o helâk olmuştur.”

[Birisi;]

Raculün a'tâ bî sümme ğadera.

Bir adama dedi ki, “Sen benim emanımdasın. Korkma. Sana kimse elleşemez.”

Eman vermek, muharebe zamanlarında olsun başka zaman da olsun. Bir insana kesilecek yani o adam. Ona diyor ki;

“Bu benim emanımdadır. Buna kimse elleşmesin.”

O adam o müslümanın emanetin de olduğu için ona kimse el uzatmıyor. Fakat kendisi verdiği bu sözü tutmuyor, sonra adamı fırsat bulunca kesiyor.

İkincisi;

Ve ve raculün bâ'a hurran fe-ekele seme-nehu. “Bir adamdır ki bir hür adamı yakalamış, ‘O benim kölemdir.’ diye satıyor.”

Eski devirde kölelik vardı. Böyle insanları yakalarlar, esir alırlar. Aldıkları esirleri de benim kölemdir diye ağır paraları satarlarmış. Şimdi kalmamıştır ama eskiden olan bir şeydi.

Onun [bir misali] mesela Selmân-ı Fârisî de Acemistanlı bir zâttır. Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*'in dünyaya geldiğini,

peygamber olduğunu duymuş. Arabistan Çölünü yayan yapıldak [yürüyerek] peygamberi görmeye gidiyor. Giderken yakalamışlar kendisini, “Sen bizim kölemizsin.” diyerekten esir etmişler Selmân-ı Fârisî’yi. Halbuki bir bey oğlu veya paşa oğlu, neyse.

Ama orada tabi çölde yalnız giderken yakalanmış, bunu esir almışlar ve köle olarak, hizmetkar olarak kullanıyor. Ta Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*’i [görünceye kadar köle kalıyor.]

Bir gün rast geliyor, ağacın altında yahu-diler peygamber geldi diyerekten konuşuyorlar, [o da hurma ağacının üstünde bunu] duyuyor. Gidiyor Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*’i buluyor. Ondan sonra Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* kendisinin esaret parasını ödeyerek [onu esirlikten kurtarıyor.]

Bir altın istemiş o adam, bir de hurma bahçesi istemiş. “Bana bir hurma bahçesi yetiştirirsen ve şu kadar ağırlıkta da altın getirirsen seni âzad ederim.” demiş.

Gelmiş Selmân-ı Fârisî Peygamber Efendimiz’e söylemiş. Peygamber Efendimiz de

Cenâb-ı Hakk'ın inayetiyle bu parayı temin etmiş ve ashaba;

“Hadi hepiniz birer tane hurma alsın götürsün bu adamın bahçesine diksin.” demiş.

Mucize-i Peygamberî ile o ağacın hepsi tutmuş, hurmalarını göstermişler üzerlerinde. Adam da Selmân-ı Fârisî hazretlerini bırakmış.

Yani böyle hür adamları yakalayıp da o zaman esir diye satmak bir hünermiş. Kim ki böyle yapar da tabi parasını da satarken. Para bak bu kadar para almış adam şimdi. Bu para da *harâmün*. “Haramdır bu.”

Üçüncü de;

Ve raculün iste'cera ecîran fe'stevfâ minhu ve lem yüveffihî.

Bir işçi aldı, “Gel bizim damı aktar” dedi, yahut “Şu işimi yap.” dedi. Adam geldi yaptı.

Parayı?

“Hafta sonu gel” dedi.

Canım ben terledim, yoruldu, yaptım bitirdim işimi, ver paramı.

Yok, bugün yok para haftaya gel.”

Bu üçünün hasmı benim diyor Allah.

Onun için işçinin alınının teri kurumadan parasını eline vermek lazımdır derler.

«ثَلَاثَةُ أَيَّامٍ وَلَيَالِيَهُنَّ لِلْمُسَافِرِ، وَيَوْمٌ وَلَيْلَةٌ لِلْمُقِيمِ.

لَا يَنْزِعُهُ مِنْ نَوْمٍ وَلَا بَوْلٍ وَلَا غَائِطٍ، إِلَّا مِنْ جَنَابَةٍ.

طب، عَنْ صَفْوَانَ.»

Selâsetü eyyâmin ve leyâlin li'l-musâfiri ve yevmün ve leyletün li'l-mukîmi. Lâ yenziuhu min nevmin ve lâ bevlîn ve lâ ğâiti illâ min cenâbetin.

Ayağımıza mesh giyiyoruz, giydiğimiz meshler misafir için üç gündür. Mukim olan insanlar için 24 saat. Bizim mezhebimiz. Maliki mezhebinde, çok zaman, hafta ve haftadan daha fazla günler içinde çıkarmadan yapabilirler, derler. Bizde de mazeret olduğu takdirde günü yok. Mestin mazeret olduğu yerde günü yoktur, üç gün değildir.

Mesela Erzurum gibi bir memlekette, yahut soğuk bir memlekette asker veyahut giyen kim olursa olsun, ayağındaki mesti çıkarırsa donacak ayakları. Ta ki sıcak gelinceye kadar ayağından mesti çıkarmadan devam etse caizdir. Orada mazeret vardır.

Uykuda ayağında mestin varken abdestin bozulmaz. Uyumak suretiyle, abdesti bozmak suretiyle ayağın abdesti bozulmaz. Ayağına mest verdin miydi yine abdestin abdest.

«ثَلَاثَةٌ مَعْصُومُونَ مِنْ شَرِّ إِبْلِيسَ وَجُنُودِهِ:

الذَّاكِرُونَ اللَّهَ كَثِيرًا بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ،

وَالْمُسْتَغْفِرُونَ بِالْأَسْحَارِ، وَالْبَاكُونَ مِنْ خَشْيَةِ

اللَّهِ. أَبُو الشَّيْخِ فِي «الثَّوَابِ»، عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ.»

Selâsetün ma'sûmûne min şerri iblîse ve cünûdihi ez-zâkirûnallâhe kesîran bi'l-leyli ve'n-nehâri ve'l-müstağfirûne bi'l-eshâri ve'l-bâkûne min haşyetillâhi.

Selâsetün ma'sûmûne min şerri iblîse ve cünûdihi. “Üç kimse vardır ki şeytanın ve şeytanın arkadaşlarından masumdurlar, korunurlar.”

Şeytan bu üç kişiye dokunamaz.

Yalnız [bir yerde okudum] gördüm ki şeytan, Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*

dünyaya gelip de İslâm dinini yaymaya başla-
yınca, bütün şeytanlar koca şeytanın başına
toplanmışlar;

“Yandık!” demişler.

Ne o?

“Artık puta tapan kalmayacak!” demişler.
“Put a tapan olmaz. İslâm dini geldi, peygam-
ber dini yayıyor, putlar kırılıyor. Artık putlara
ibadet eden kalmadı, biz ne yapacağız? Bize iş
kalmadı?” demişler.

Demiş ki koca şeytan;

“Bunlar parayı seviyor mu?” demiş.

Tabi dünyayı seviyorlar, parayı seviyor-
lar.”

“Yeter o bize.” demiş. “O bize yeter!”
demiş.

Niçin?

Bu sefer mâbud put yerine para oluyor.

Para put yerine mâbud oluyor. Para için
namazı bırakıyor, para için orucu bırakıyor,
para için ibadetlerin her çeşidini bırakıyor. Ne
peygamberin sünnetini yapabiliyor ne Allah'ın
emrini yapabiliyor.

Alt tarafı para!

Para, dünya!

Dünya sevgisi!..

İnsan, işte bugün çok çeşitli insanlar var dünyada. Kimisi bir lira ile geçinebilir bugün, kimisi 100 lirayla geçinemez. Bir lira ile geçinen, o da insan. Bir parça ekmek alırsın su da olur soğan da olur. Bir parça soğan vurursun, yersin. Çocuklarına da yedirirsin. Bu da insan için kâfi gelir yani. Mutlaka et, bal, kaymak, yağ yemek şart değildir. Bununla insan pekâlâ iktifa eder. Bir ekmek bir lira. Çok gelir insana, hele yaşlılara pek çok. Bir soğan yahut bir parça da zeytin aldınmıydı yeter artar insana. Ama onun dışına çıkarsan israfa, 10 da yetmez, 50 de yetmez, 100 de yetmez. Huduudu yok onun.

Onun için şeytan bu cihetten diyor ki;
“Ben onlara yeterim!”

Yeter bize. O parayı soruyorlar ona çünkü kanaati yok.

Ömer el-Faruk hazretleri hilafeti zamanında Veysel Karani hazretlerini aramış. Soruyor, “Veysel Karani'yi gören bilen var mı?” diyerekten.

Memleketinde zaten. Birisi diyor ki;

“Bizim memlekettedir. Ama neden soruyorsun sen onu?” diyor, “Aptalın birisi, ahmanın birisidir. Abdal ve ahmak ve mecnundur. Bu adamı sen ne diye arıyorsun?” diyor.

Diyor ki;

“Ne yapıyorsun sen? Deli misin sen? Sensin deli. Onu Resûlullah methetmiştir. Resûlullah'ın methettiği adamın deli olmasına imkân mı vardır? Ne yapıyorsun sen?” demiş.

Ondan duymuş memleketini. Birisi Hiram b. Hayyan isminde birisi. Gitmiş bakmış gibi Bağdat suyunun kenarında.

Selamün aleyküm.

Ve aleyküm selam ya Hiram.

“Yahu sen beni görmedin ki! Şimdi görüyorsun sen beni. Benim Hiram olduğumu nereden bildin sen?”

Bak şimdi, dünyaya meyil eden insanların gönlüyle Allah'a meyil eden insanların gönlüne bak şimdi! Gönül ayna! Gönül ayna, aynanın karşısına kim gelirse gelsin, aynada nasıl görünüyorsa gönül de aynı görüyor.

Bizim gönüller ne için görmüyor?

Bizim gönüllerin önüne para perdesi gerilmiş, dünya perdesi gelinmiş, iş perdesi gerilmiş. Meşguliyetler, işler, paralar, kıyametliler. Onun için gelenin adını da sorsak haberimiz olmuyor, sanını sorsak haberimiz olmuyor.

c. Zikirle Kalbin Huzura Erişi

Onun için şimdi bu üç kişi mâsum. Bu üçten biri de Veysel Karani.

Neden mâsum bakalım?

Min şerri iblîse ve cünûdihî.

Bizi hep alt eden şeytan değil mi?

Çeşitli oyunlarla bizi kandırıyor; aç kalırsın diyor, çoluk çocuğun var diyor, bu dünya bir daha ele geçmez diyor. Çalış diyor, yaşa diyor, bak herkes nasıl yaşıyor diyor, sen budala mısın diyor, Çeşitli şekilde aldatıyor bizi.

Bu aldatmalara karşı İmam Gazzâli güzel bir hikâyeye nakletmiş. Çok hikayeleri var da bir tanesi aklıma geldi.

Diyor ki;

Bir gemiye insanlar binmişler. Dünya gemisi, gidiyor. Giderken bir adaya gelmişler. Gemiler bugünkü gibi muntazam değil, def-i hacet için dışarıya çıkmak lazım.

Demiş;

Hadi kalkın, bu adaya rast geldik inin. Burada def-i hacetlerinizi yapın, yıkanın, temizlenin, abdestlenin gelin. Fakat ada çok güzel, ağaçlı, sulu, çeşitli çiçekli meyveli bir yermiş. Herkes adaya çıkınca hayran olmuş, kimisi oraya kaymış, kimisi öte tarafa gitmiş. Kimisi de, maden çokmuş adada, maden çeşitli altın gümüş vesaire. Artık alabildiği kadar almış, taşımış, “Bunlar her zaman bulunmaz ya!” demiş. Gelmiş gemiye.

Gemi tabi kalabalık, dolmuş. O sırtına aldığı çuvalı koyacak yer bulamıyor gemide. Sırtında tabi dura dura yılmış. Bundan sonra lazım değil demiş atmış.

İnsan duramıyor. Bir kısmı da toplayayım derken gemi gitmiş. Oradaki güzel şeyleri toplayayım derken geminin saati gelmiş gemi çekilmiş. Tabi orada kalanlar kurtlara kuşlara, yılanlara yem olmuşlar.

Şimdi bu dünyaya insan gelmiştir, Allahu Teâlâ'ya kulluk etmeye. Başka bir şeye değil. Şunu da bunu da derken bakarsın bir gün “Hadi!” derler. Tıpkı o adada kalan insanlar

gibi kurtlara kuşlara nasıl yem olurlarsa, buraya gelip de burada şununla bununla meşgul olarak Allahu Teâlâ'nın emirini ve onun fermanını unutarak gitmek kadar acı bir şey yoktur.

Şimdi bu üç kimse bundan mâsum. Bakalım kimmiş.

ez-Zâkirûnallâhe kesîran. Yukarda da söyledi. “Allahu Teâlâ'nın zikrini çok edenler.”

Namaz çok kılıyor, Kur'an çok okuyor, Allah Allah çok diyor, lâ ilahe illallah diyor. Esmâ'ül Hüsna'sı 99 tane, hangisini isterse o kadar çok Allahu Teâlâ'yı zikrediyor.

Kesîran bi'l-leyli ve'n-nehâri. “Gece de ve gündüz de.”

Tabi bir insanın hiç durmadan gece gündüz 24 saat “Allah!” diye [devam edip] durması mümkün olmaz. Beşeriyet ihtiyaçları var, o beşerî ihtiyaçlarının yapılması için de dünya işleri ile de meşgul olacaktır. Binâenaleyh, “Allah Allah!..” demekten o anda mahrum kalır.

Öyleyse ne yapacak bu adam?

Şimdi burada iki tane yol var. Birisi bütün hareketini Allahu Teâlâ'nın istediği şekilde düzenler, istikameti verir. Ondan sonraki bütün

hareketlerinden mesul değildir. Allah onu zâkir olarktan defterine geçer. Allahu Teâlâ'nın zâkir olarak defterine geçer.

Cüneyd, Abdülhalik Gücdevani isminde bir büyük var, bu büyüğünün vazifesi tuhafiyecilik, manifaturacılık. Manifaturacı imiş yani bugünkü tabirle.

Bez satıyor, fakat günde 70.000 tane lâ ilâhe illallah dermiş.

Birisi demiş ki;

“Yahu ben akşamdan sabaha kadar bu 70.000 taneyi anca yapabiliyorum. Bu adam hem tüccar, ticareti ile meşgul, hem de bu 70.000 lâ ilâhe illallahı ne zaman diyor ve nasıl diyor?” diye şüpheye düşmüş, dükkanın karşısına oturmuş bir dükkana, gözetliyor adamı ki ne zaman Allah diyecek.

Müşteri de bir taraftan giriyor bir taraftan çıkıyor, kimi alıyor kimi veriyor. Bu adam hep onlarla meşgul. Onun düşüncesine göre bunun Allah demeye vakti kalmadı diyor.

Ne zaman diyecek bu kadar Allah?

Çağırıyor onu, anlıyor onun kendisini gözetlediğini;

“Evladım!” diyor, “Allahu Teâlâ’yı dilin demesiyle olmaz ki!” diyor, “Onu gönül diyecek. Benim dilim satıyor, gönlüm Allahımdan ayrılmıyor. Gönlüm daima Allahımla. Gönlüm Allahımla olduktan sonra bu dil de dünyaya aittir. Gönül Allah'a ait, dil de dünyaya ait. Dil dünyanın işini görecektir gönül de Allah'a olan vazifesini yapacak. Bunu temin edebilirsen, bunu çalışabilir temin edebilirsen ne mutlu sana!”

Bugün herkes bir okuma hevesindedir okuyor. Okuduktan sonra okuduğunun semeresini görmek üzere bir vazife alıyor. Okuduğu nisbette kendisine bir vazife bir memuriyet bir maaş veriyorlar. Okuduğu nisbette semereyi görüyor. Allah demenin de yolunu öğrenince, onun semeresini de Allah verir. Okumanın semeresini dünyadakiler verir, Allah demenin faydası da, semeresi de, mükafatı da Allah tarafından verilir.

Allah tarafından verilince Allahu Teâlâ o kulunu mâsum demek, peygamberine nasıl korudu muhafaza ettiyse, o kulunu da öylece korur, muhafaza eder. Kulun korunması ve mu-

hafaza olunması dünyaya ve dünya nimetlerine dalmasına mâni olur. O Allahu Teâlâ'nın korumasıdır.

Yani hasta insana nasıl evindeki hasta bakıcı onun fazla yemek yemesine, zararlı yemekleri yemesine, su içmesine filan doktorun tavsiyesi üzerine mâni olurlar. Derler ki;

“Bu çok su içerse şöyle olur, şunu bunu da yerse böyle de olur.” derler. Hasta ister ki azıcık bana su verin, azıcık bana yemek verin, vermezler.

Niçin?

Sevdikleri için.

Eğer verirlerse o anda o gider öbür tarafa. Mesela ameliyat olmuş, bilmem ne olmuş gibi hastaların sulardan kesilmesi lazım, yemeklerden de kesilmesi lazım ki yaraları kapansın, vesaire. Onun ona verilmemesi onu sevmedikleri için değil bilakis o dertten güzelce kurtulsun diyerektendir.

Binâenaleyh dünyanın nimetlerinin insanlara gelişi insanın saadetinden değil insanın aleyhinedir. Dünya nimetlerinin insana teveccüh edişi insanın rahata kavuşuşu, geçen derste geçti;

“Üç şey kasvet-i kalbe mucip: Uykuyu sevmek, yemeyi sevmek, rahatı sevmek.”

Bu üç sevgi insanda kasvet-i kalbi mucip olur. Kalp katı olduktan sonra odun gibi bir şey olur insan yani. Katı bir şey olur, işe yaramaz.

Onun için müslümana yakışan şey daima dilini [zikirle meşgul etmesi], dilinden de gönlüne geçirerekten gönlünü Allahu Teâlâ'nın zikri ile meşgul etmeyi vazife bilmeli ve bunu, evvela öğreneceği şey insanın bu olmalı. Allah demeli ve Allah deme de sebat etmelidir.

Kulillah sümme's-tekim.

Allah başka şey istemiyor bizden.

“Allah de, dur orada istikâmet üzere.”

Kulillah sümme's-tekim.

“Allah de ve orada istikâmet üzerine dur.”

Bizim bugün bütün hatalarım Allah diemediğimizdendir. Allah diyen insan istikametten dönemez. Bunun dili diyor içi diyemiyor. Dil iç müsavi olarıktan Allah diyen insanın Allah'ın yolundan ayrılmasına imkân yoktur.

Allah'ın dediğinden ayrılmasına imkân yoktur. Biliyor ki Allah bu varlığın sahibidir.

Beni yaratan da O, bu kainatı yaratan O. Burası bir misafirhanedir, burada şimdiye kadar tutunmuş kimse yok. Herkes sırası geldi miydi bırakıp gidiyor işte.

Binâenaleyh bana layık olan, benim Allah'ım bana ne dediyse onu yapmak.

Ne dedi?

Beş vakit namaz dedi.

Pekâlâ! Sabahleyin kalkar, öğleni ikindisi akşamı vazife olaraktan bilir ve ona göre kendisini alıştıırır. Bu alışma dolayısıyla gönül, ister müezzin ezan versin ister vermesin, bilir ki vakit gelmiştir, hemen koşar ibadete.

İkincisi;

Ve'l-müstağfirûne bi'l-eshâri.

Ne kadar Allah derse desin bir insan, hatadan kusurdan salim olmaz. Salim olmayınca, *ve'l-müstağfirûne bi'l-eshâri*. Bazı seher vakitlerinde *estağfirullah el -Azim, estağfirullah el-Azim, estağfirullah el-Azim...* Çeşitli istiğfarlar var, hangisi olursa olsun Cenâb-ı Hakk'a karşı kendisinin aczini beyan edip, "Yâ Rab! Ben senden mağfiret istiyorum!" diyerekten ilticada bulunur.

Üçüncüsü de;

Ve'l-bâkûne min haşyetillâhi. “Allah'tan korkarak ağlamak.”

Bizim gözlerimizden hiç yaş çıkmıyor. Anamız ölse de çıkacağı yok babamız ölse de çıkacağı yok.

Niçin?

Kalplerimiz kara.

Halbuki her an bir günah içerisindeyiz. Ve bu günahlarımızı gözümüzün önünde tecessüm ettirirsek, ağlamamak elimizden gelmez. Hz Ömer'in neden böyle gözlerinin buraları böyle oyulmuş yahu. Ağlamaktan gözlerinin burası oyuk olmuş böyle. Bütün ashabı kiram da böyle Allah'ın havf u haşyetinden korku içerisindedirler. İnsan hatadan salim değil ki.

Onun için daima ağlamak büyük bir nimettir.

Allahu Teâlâ cümlemizi bu üç şeyi yapan sevgili kullarının arasına ilhak eylesin. Bunların içine dahil eylesin.

Yine bakınız söylüyor;

«ثَلَاثَةٌ فِي ظِلِّ اللَّهِ يَوْمَ لَا ظِلَّ إِلَّا ظِلُّهُ: رَجُلٌ حَيْثُ

تَوَجَّهَ عَلِمَ أَنَّ اللَّهَ مَعَهُ، وَرَجُلٌ دَعَتْهُ امْرَأَةٌ إِلَى

نَفْسِهَا، فَتَرَكَهَا مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ، وَرَجُلٌ أَحَبَّ لِجَلَالِ

اللَّهِ [عَزَّ وَجَلَّ]. طَب، عَنْ أَبِي أَمَامَةَ.»

Selâsetün fî zıllillâhi yevmen lâ zılli illâ zılluhu. Raculün haysü teveccehe alime en-nallâhe meahu ve raculün deavtühu imraetün ilâ nefsihâ fe terakehâ min haşyetillâhi ve raculün ehabbe li-celâllillâhi.

Bir hadiste yedi kişiydi burada üçe indirdi.

Selâsetün fî zıllillâhi yevmen lâ zılli illâ zılluhu. “Üç kişi vardır ki bunlar hiç gölgelerin olmadığı günde Allahu Teâlâ'nın hususi gölgeliklerinde mahsus olacak.”

Kıyamet günü gölgelik yok. Her taraf dümdüz, güneş de tepemizde. Ha, insanın Arabistan'da bile azıcık sıkışıyor, hemen bir şemsiye arıyor yahut sığınacak bir yer arıyor.

Niçin?

Güneşin sıkıntısından.

Halbuki orada ise hiç barınacak, sokulacak bir yer yok. Ancak Cenâb-ı Hakk'ın hususi gölgelikleri var, sevgili kulları için ayırmış. O gölgeliklere girecek üç bahtiyar varmış.

Birisi;

Raculün haysü teveccehe alime ennallâhe meahu. “Biliyor ki nereye giderse gitsin Allah benimle.”

Buna inanmış, nereye giderse gitsin, gece de gündüz de, yerde gökte, nerede olursa olsun biliyor ki Allah daima benimle. Allah benimle olunca Allah beni görüyor, benim her harekâtıma vâkıf ve âlim. Görücü, Bilici, herşeyimden haberdar olucu bir Zât-ı *celle ve alâ'*nın murakabası altındayım.

Murakabası, gözcülüğü altındayım.

Bunu bilmek, o kıyamet gününde gölgeliklerin altına sığınacak insanlardan birisi.

Onun için;

Eftalü'l-iman en ta'leme ennallahe meake haysumâ künte. “En efdal iman senin bilmeğlidir ki Allahu Teâlâ nerede olursan ol seninle beraberdir.”

Bu akide bir insanın içine işledikten sonra, artık o kimsenin nerede olursa olsun günaha

cesareti mümkün değil. Yapıyorsa cehaletindedir ve bilgisizliğindedir.

İkincisi;

Ve raculün deavtühu imraetün ilâ nefsihâ fe terakehâ min haşyetillâhi. “Bir erkektir ki onu bir kadın davet etti nefesine, fakat o da Allahu Teâlâ'dan korkarak onun emrine icabet etmedi.”

Genç, iktidarlı, böyle kendisine de kendisi güzel, parası güzel birisi gel de diyor, fakat o Allah'tan korkusundan naşı ondan uzak kalıyor, gitmiyor oraya. Onun sözünü dinlemiyor.

Üçüncüsü;

Ve raculün ehabbe li-celâlillâhi. “Sevdiğini ancak Allah için seviyor.”

Parasından dolayı, yahut varlığından dolayı, yahut gücü kuvveti fazladır diyerekten, yahut mevkiî büyüktür, sözü dinlenir diyerekten değil, sevdiğini sırf Allah için seviyor. Bu sevmeye layıktır, binâenaleyh ben bunu seviyorum diyor.

Şu üç kimse; birisi bu sevgisi, birisi günahlara, buradaki *imraetin* dediği temsildir, yani günahların hepsi bunun içerisine dahildir. Hiçbir günaha karşı cesareti yok. Sokulamıyor

ve kaçıyor günahlardan. Mesela bu kadına olan muamelesini düşün artık. Fakat faiz zinadan da beterdir. Ona dikkat etmedi, kumar ondan fena, içki ondan fena, hırsızlık ondan fena, katillik ondan fena. Bunların hepsi birbirini kovalayan [şeyler.] Bunlardan hepsinden demek uzak kalma. Yalnız kadından değil günahı mucip her ne varsa onların hepsinden uzak kalmak suretiyle. Kadından uzak kalmıştır öte tarafta içki içmiş. Kadından uzak kalmıştır öte tarafta faiz yemiş. Kadından uzak kalmış da öte tarafta hırsızlık yapmış.

Olmaz şeyler bunlar!

Burada dediği, bunun bize anlatmak istediği günahların hepsinden sıyrılıyor bu adam. Burada kadına dikkat çekmesi, insanın şehvetine mağlup olup kadına karşı meyili var. O meyilinden dolayı burada bunu zikretti. Fakat herkesin meyli çeşitlidir. Ötekinin paraya maile fazladır, berikinin de hırsızlığa meyli fazladır. Hangi günah olursa olsun o günahların hepsinden sıyrılmak lazım.

Üçüncüsü de, nerede olursan ol Allahu Teâlâ benimle. Görüyor işitiyor ve her hareke-

timi de biliyor. Başında polisin olmasına, jandarmanın olmasına, bekçinin olmasına, gözcünün olmasına lüzum yok. İçeriye yerleşmiş gözcü mevcut.

d. Allah'ın Rahmeti ve İnfak Edenlerin Duaları

Yine buyurulmuş ki;

«ثَلَاثَةٌ لَا تُرَدُّ دَعْوَتُهُمْ: الْإِمَامُ الْعَادِلُ، وَالصَّائِمُ حِينَ يُفْطِرُ، وَدَعْوَةُ الْمَظْلُومِ، يَرْفَعُهَا اللَّهُ فَوْقَ الْغَمَامِ، وَيُفْتَحُ لَهَا أَبْوَابُ السَّمَاءِ، وَيَقُولُ الرَّبُّ تَبَارَكَ وَتَعَالَى: «وَعِزَّتِي وَجَلَالِي، لَأَنْصُرَنَّكَ، وَلَوْ بَعْدَ حِينٍ».

ط، حم، ت حَسَنٌ، ه ق، عَن أَبِي هُرَيْرَةَ، وَرَوَى

«حَب» صَدْرُهُ إِلَى قَوْلِهِ: الْمَظْلُومِ»

Selâsetün lâ türaddü da'vetühüm el-imâmu'l-âdilü ve's-sâimu hîne yüftiru ve da-vetü'l-mazlûmi yerfeuhallâhu fevka'l-ğamâmi ve yüftehu lehâ ebvâbü's-semâi ve

yekûlu'r-rabbu tebâreke ve teâlâ ve izzetî ve celâlî le-ensuranneke ve lev ba'de hînin.

Selâsetün lâ türaddü da'vetühüm. “Üç şey vardır ki duaları reddolunmaz.”

Yukarıda bir tane geçtiydi ya, bu da ikincisi.

[Birisi;]

el-İmâmu'l-âdilü. “Âdil bir imam.”

Hz Ömer gibi, Ebubekir gibi, Osman gibi, Ali gibi, ona benzer imamlar *imamü'l-âdil*. Mahiyetindeki insanlara adaletle iş gören insan.

İkincisi;

Ve's-sâimu hîne yüftiru. “İftar zamanında sâimin, oruçlunun duası da reddolunmaz.”

Onun için oruçlu olan insan gerek farz oruçlarda gerek nafile oruçlarda iftar zamanında çok uyanık olması lazım. Çok uyanık olması lazım, o zaman ki insanın artık orucu bozacağı zamanda bir açlık tesiri vardır üzerinde. O açlığın tesiriyle önünde her şey de hazırdır, “Vakit gelmedi!” diyerekten elini uzatıp da onu yemez. O işte vakit gelmedi deyip elini uzatmadığı bir zamanda Cenâb-ı Hakk'a

ellerini açıp yahut açmadan “Yâ Rabbi!” diyerekten içerisinden Cenâb-ı Hakk’a halini arz etmesi reddolunmuyor.

Üçüncüsü de;

Ve davetü’l-mazlûmi. “Mazlumun duası.”

Yukarıda geçti *ve in kâne kâfiran* dedi. Mazlum adam kâfir dahi olsa onun duası geri çevrilmiyor.

“Yâ Rabbi! Bu adam ne yapıyor bana, bak-sana yâ Rab! Bunun hakkından sen gelirsin ben gelemem!” diyerekten Cenâb-ı Hakk’a havale etti miydi bakarsın ki az bir zamanda perişan bir hâle gelmiştir.

Sebebi?

O mazlumu hiçe sayıyor.

Hepimiz Allah'ın kuluyuz. Hepimiz Allah'ın kuluyuz, Allah'ın kullarından herhangi birisine hakaret gözüyle bakarsan perişan olur insan. Ona o hali Allah vermiştir ona. O hâle verdiği onu, Veysel Karani gibi bakarsın ki şuradan buradan topladığı parçaları dikermiş, üzerine giyim yaparmış. İhtiyacı yok yeni giymeye. Şimdi onu o haliyle görüp de onu hakir görmek kadar çirkin bir şey olmaz.

Yerfeuhallâhu fevka'l-ğamâmi. “Şimdi o mazlumun duasını Allah semâvâta, yukarıya çıkarıyor.”

Diyor ki;

Ve yeftehu lehâ ebvâbe's-semâi. “Gök kapılarını açtırıyor.” *Ve yekûlu'r-rabbu tebâreke ve teâlâ.* “Cenâb-ı Hak celle ve alâ buyuruyor ki.” *Ve izzetî ve celâlî.* “Ey mazlum, izzeti celalim hakkı için.” *Le-ensuran-ke ve lev ba'de hînin.* “Az zaman sonra sana mutlaka Ben yardım edeceğim ve sana zulmeden cezasını bulacak.”

Zalim hiçbir zaman zulmüyle payidar olmaz. İster fert, ister cemiyet kim olursa olsun. Daima hayatın yaşayışı bu adaletin icrası ile kaimdir.

«ثَلَاثَةٌ مَنْ قَالَهِنَّ دَخَلَ الْجَنَّةَ: مَنْ رَضِيَ بِاللَّهِ رَبًّا،
وَبِالْإِسْلَامِ دِينًا، وَبِمُحَمَّدٍ رَسُولًا، وَالرَّابِعَةُ لَهَا مِنَ
الْفَضْلِ كَمَا بَيْنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ، وَهِيَ: الْجِهَادُ فِي
سَبِيلِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ. حَم، عَنْ أَبِي سَعِيدٍ.»

Selâsetün men kâlehünne dehale'l-cennete men radiye billâhi rabben ve bi'l-islâmi dînen ve bi-muhammedin rasûlen ve'r-râbiatü lehâ mine'l-fadli kemâ beyne's-semâi ve'l-ardi ve hiye el-cihâdü fî sebîlillâhi.

Selâsetün men kâlehünne. “Üç şey var, kim bu üç şeyi söylerse.” *Dehale'l-cennete.* “Kolay tarafından cennete girer.”

Nedir?

Men radiye billâhi rabben ve bi'l-islâmi dînen ve bi-muhammedin rasûlen.

Asıl dua şöyle;

Radiytü billâhi rabben ve bi'l-islâmi dînen ve bi-muhammedin sallallahu aleyhi ve selleme rasûlen ve nebiyyendir.

Peygamberimiz *sallallahu aleyhi ve sellem* yatmadan evvel bu duayı okumayı tavsiye buyurmuşlar.

Bu *nebiyyenin* yerine birisi *rasûlen* demiş;

“Hayır, *rasûlen* değil *nebiyyen* diyerekten tenkid ederekten onun hatasını düzeltmiş. Yani kendisi nasıl söylediye öyle söylemenin lüzumuna beyan buyurmuşlar.

Men radiye billâhi rabben ve bi'l-islâmi dînen ve bi-muhammedin sallallahu aleyhi ve

sellem'e rasûlen. “Yâ Rabbi! Ben seni rab olarak kabul ettim, razıyım senden. İslâm dininden de razıyım. Muhammed Mustafa *sallallahu aleyhi ve sellem'*den de razıyım.”

Üç tanesi, bunları söyleyen cennete girecek.

Ve'r-râbiatü. “Dördüncüsü.” *Lehâ mine'l-fadli kemâ beyne's-semâi ve'l-ardi.* “Dördüncü birisi daha var, onun fazileti yer ile gök arası ne kadar açıksa, uzaksa onun fazileti de o kadar üstün o dördüncüsünün.” *Ve hiye el-cihâdü fî sebîlillâhi.* “Dördüncüsü Allah yolunda cihat.”

Allah yolunda cihat!

Cihat, bugün muhakkak düşmanın karşısına topla, tüfekte, bombayla, bilmem ne ile çıkmakla değil. Cihat, her şeyle kâim olmakla beraber en büyük âlet ilimdir. En büyük âlet ilimdir! Topun gidiş yeri mahduttur, bombanın gidiş yeri mahduttur. Atomun gidiş yeri mahduttur, yakıcılığı mahduttur. Neresi ise, bir memleketi yakar, iki memleketi yakar, beş memleketi yakar, dünyaya tesir edemez. Fakat ilim şark ile garp arasına yayılan bir kuvettir. Onun için cihat edecek insanın evvela

ilmi bilmesi, ondan sonra yapacağı bütün iş-lerde Allahu Teâlâ'nın rızasını kastederekten Allah yolunda çalışmasıdır.

«ثَلَاثَةٌ لَا يَنْظُرُ اللَّهُ إِلَيْهِمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ: الْمَنَّانُ

عَطَاءُهُ، وَالْمُسْبِلُ إِزَارَهُ خِيَلَاءَ، وَمُدْمِنُ الْخَمْرِ.

طب، عَنِ ابْنِ عُمَرَ.»

Selâsetün lâ yenzurullâhu ileyhim yevme'l-kıyâmeti el-mennânü atâehu ve'l-müsbilü izârahu huyelâe ve müdminü'l-hamri.

Selâsetün lâ yenzurullâhu ileyhim yevme'l-kıyâmeti. “Yine üç kişi var Cenâb-ı Hak yevm-i kıyamette bunlara merhamet nazarıyla bakmayacak.”

Merhamet nazarı ile bakmayacak!

Birisi;

el-Mennânü atâehu. “Verdiğini başa ka-kan.”

İkincisi;

Ve'l-müsbilü izârahu huyelâe. “Giydiği esvabı tekebbüren giyiyor.”

Çalım satmak için galiba.

Üçüncüsü;

Ve müdminü'l-hamri. “İçkiye müptela olan, müdavim olan.”

İçkiye müdavim, şarap demiş ama her çeşit içki bunun içine dahildir. Şarap, mutlaka şarabın kendisi ile değil, şarabın içerisinde yani insanı sarhoş eden her şey bu içkinin altındadır. Bu içkilerin hangisi ne olursa olsun müptela olan insana Cenâb-ı Hak yevm-i kıyamette rahmet nazarıyla bakmayacak.

Üçüncüsü;

«ثَلَاثَةٌ لَا تُحَرِّمُ عَلَيْكَ أَعْرَاضَهُمْ: الْمَجَاهِرُ بِالْفِسْقِ،

وَالْإِمَامُ الْجَائِرُ، وَالْمُبْتَدِعُ. ابْنُ أَبِي الدُّنْيَا، عَنِ

الْحَسَنِ مُرْسَلًا.»

Selâsetün lâ tüharramu aleyke a'râduhüm el-mücâhiru bi'l-fiski ve'l-imâmü'l-câiru ve'l-mübtediu.

Selâsetün lâ tüharramu aleyke a'râduhüm. “Üç kişinin arkasından dedikodu yapmak, onları zemmetmek de beis yok.”

Şimdi ş u üç kişinin arkasından dedikodu yapmak. Dedikodu çok büyük günah. Zem, yani gıybet dediğimiz şey çok günah fakat ş u üç kişi müstesna. Bu üç kişiyi zemmedersen, gıybet edersen, “Ş u adam ş öyle bir adamdır.” diyerekten herkese de söylersen, bunun günahı olmaz.

Birisi;

el-Mücâhiru bi'l-fiski. “Günahı serbest yapıyor.”

Günahı serbest yapıyor, âşikâre. Günahını âşikare yapıyor. Mesela ş imdi iki tane içki içen bir adam; birisi saklı içiyor birisi âşikare içiyor. Âşikare içenin günah ile gizli içenin günahı bir olmaz. İkisi de aynı günahdır fakat âşikâre içenin günahı iki kattır.

İkincisi;

Ve'l-imâmü'l-câiru. “Zalim bir imam.”

Zalim imamın da arkasından onun zemmini yapmak caizdir, demiş.

Üçüncüsü;

Ve'l-mübtediu. “Dinde bid'at sahibi olan bid'atçılar.”

Bunların da zemmini yapmak caizdir demişler ama yine o gıybet meselesinde okumuştum da;

Haccac-ı Zalim'den daha zalim bir kimse tasavvur olunmaz. Çünkü Haccac-ı Zalim öldüğü vakitte onun hapse koyduğu adamların sayısı 124.000 imiş. Kestiklerinin adedini Allah'tan başka kimse bilmez. Bu kadar zalim bir adamken, ama bu adam zalim olmakla beraber Kur'an'a harekeyi koyan bu adamdır. Kur'an'a hareke koymasalardı bugün işimiz dumandı. Okuyacak kim bulunurdu.

İkincisi bu adam namaz kılardı. Zalimdi ama namazını da kılardı ve imamlık da yapardı. Cuma namazını da kendisi kıldırırdı fakat zulmü de aşikar adamdı. Ashab-ı kiramdan birçok kimselerde bunun arkasında namaz kılmışlardır. İmamlığı kabul etmişler ve arkasında namaz kılmışlardır.

Böyleyken birisi, geçen derste de arz etmiştim galiba. Avs isminde birisi bunu zemetmiş. İbn Sîrîn isminde birisine, “Şöyleydi işte, böyleydi.” diyerekten zemetmiş.

O adam güzel cevap vermiş diyor ki;

“Allah Hakim ve Âdildir. Her şeyi güzel bilir. Haccac'ın zulmünü bilmekte ve görmektedir. Haccac'a yapacağı cezayı Allah yapacaktır. Haccaca yapacağı cezayı Allah yapacak sana ne oluyor?” diyor.

Sana ne oluyor! Haccaca yapacağı cezayı Allah yapacaktır, sana da Haccac'ı gıybet ettiğinin cezasını yapacaktır.

Bunu iyi bil!

Onun için dili muhafaza etmek kadar zor bir şey yok.

Ondan, o da ne idi?

ez-Zâkirûnellahe kesiran. “Allahu Teâlâ'nın zikrine devam et.”

Lâ ilâhe illallah de, Allah de. İçinden de dilinden de... Dilin yorulunca içinden de, için yorulunca dilinden de.

«ثَلَاثَةٌ يَدْعُونَ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ، فَلَا يُسْتَجَابُ لَهُمْ: رَجُلٌ

كَانَتْ تَحْتَهُ امْرَأَةٌ سَيِّئَةُ الْخُلُقِ، فَلَمْ يُطَلِّقْهَا؛ وَرَجُلٌ

كَانَ لَهُ عَلَى رَجُلٍ مَالٌ، فَلَمْ يُشْهَدْ عَلَيْهِ؛ وَرَجُلٌ آتَى

سَفِيهَا مَالَهُ، وَقَدْ قَالَ اللهُ تَعَالَى: ﴿وَلَا تُوْتُوا

السُّفَهَاءَ أَمْوَالَكُمُ﴾. ك، عَنْ أَبِي مُوسَى.

Selâsetün yed'ûnallâhe azze ve celle fe lâ yüstecâbü lehüm raculün kânet tahtehu im-raetün seyyietü'l-huluki fe-lem yütallikhâ ve raculün kâne lehû alâ raculin mâlün fe-lem yüşhid aleyhi ve raculün âtâ sefîhan mâlehu ve kad kâlallâhu teâlâ ve lâ tü'tü's-süfehâe emvâleküm.

Selâsetün yed'ûnallâhe azze ve celle fe lâ yüstecâbü lehüm. “Yine üç kimse var ki bunları Allahu Teâlâ’ya ne kadar yalvarırlarsa yalvarsınlar Allahu *celle* ve *alâ* bu üç kişinin duasına icabet etmez.”

Halbuki diyor ki;

ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ

*Üd'ûnî estecib leküm.*² “Dua edin siz icabet edeyim.” diyor.

---

² 40/Gâfir, 60.

Burada da Cenâb-ı Peygamber diyor ki;
“Üç kişininine icabet etmez.”

Üçten birisi;

Raculün kânet tahtehu imraetün sey-yietü'l-huluki. “Bir hanımı var ama ahlaksız.”
Fe-lem yütallikhâ. “Boşamıyor, o kötü hanımla geçiniyor.”

Bugünkü hanımlarda da mesela boşanmanın böyle zorlaştırılması, o da bizim hatamızın cezasıdır. Hatamızın cezasıdır! Canımız istediği vakitte kovuveriyorduk. Şimdi istediğin kadar kov, giderse bakalım.

Seyyietü'l-hulk bir kadınla geçinmek de, geçinen kimsenin de Allahu Teâlâ duasını kabul etmiyor. Çünkü Cenâb-ı Hak talakı meşru kılmış yani. Hürriyeti var insanın, o hürriyetine karşı sana eza eden bir kadının tahakkümü altında hürriyetini onun eline vermişsin. Sen onun esiri hâline gelmişsin, otur derse oturacaksın, kalk derse kalkacaksın. Böyle bir hanımla yaşamaktansa ondan ayrılıp yalnız yaşamak yahut daha bir iyisini bulmakta Cenâb-ı Hak müslümanları, insanları hür bırakmıştır, serbest bırakmıştır. Bunu yapmıyor, oradaki gelen felaketlere sabrediyor.

Ama burada insanlar ikiye bölünmüş; bir kısmı sâbirdir, sabırlıdır. Sabrından naşı diyorlar ki;

Evde fareler türemiş.

Demişler ki;

“Bir kedi alsan bu fareler gider. Bir kedi alsan bu fareler gider buradan.”

Demiş ki;

“Nereye gider?”

Komşuya gider.

Demiş;

“Komşu ile benim aramda ne fark var yahu? Komşuya gidecek komşuyu rahatsız edecek yine. Buraya alışmışlar, burada dursunlar demiş.

İkincisi;

Ve raculün kâne lehû alâ raculin mâlün fe-lem yüşhid aleyhi. “Parası var, birisi geldi ‘Bana şu kadar para ver.’ dedi, o da ‘Al.’ dedi. Verdi parayı ama ne şahidi var ne de senedi var.”

Şahitsiz, senetsiz borç verenin yaptığı dua kabul olmaz.

Yani Cenâb-ı Hak *Âmenerrasulü'nün* üstündeki sayfa ve âyet büsbütün bu şehadet

hakkındadır, emri ilahîdir. Paranızı birbirinize verirken, ne kadar emin olursanız olun, bir senetle iki de şahitle tahkim etmeyi Cenâb-ı Hak bize tavsiye ediyor.

Üçüncüsü;

Ve raculün âtâ sefîhan mâlehu. “Malını sefih insanlara veriyor.”

Malını sefih insanlara veriyor, “Al fakirsin, zarurettesin, al harca!” diyor. Ama herif alıyor gidiyor meyhaneye, kumarhaneye, şuraya buraya, Allahu Teâlâ'nın razı olmadığı yerlerde o parayı harcayacak. İster zekatından ver istersen sadakandan ver, bu indi ilahiyede makbul değil. Ondan sonra yalvarsan yalvarışını da kabul etmiyor. Çünkü sen benim sözümü dinlemedin diyor.

Ve lâ tü'tü's-süfehâe emvâleküm. diyerekten Kur'ân-ı Azimüşşan'da da beyan buyurmuş.

«ثَلَاثَةٌ لَا تُجَاوِزُ صَلَاتَهُمْ رُؤُوسَهُمْ: رَجُلٌ أُمَّ قَوْمًا وَهُمْ
لَهُ كَارِهُونَ، وَامْرَأَةٌ بَاتَتْ وَزَوْجُهَا سَاخِطٌ عَلَيْهَا،
وَمَمْلُوكٌ فَرَّ مِنْ مَوْلَاهُ. ق، عَنْ أَبِي سَعِيدٍ مُرْسَلًا.»

*Selâsetün lâ tucâvizü sâletühüm ruûse-
hüm raculün emme kavmen ve hüm lehû
kârihûne ve imraetün bâtet ve zevcühâ
sâhitun aleyhâ ve memlûkün ferra min
mevlâhu.*

*Selâsetün lâ tucâvizü sâletühüm ruûse-
hüm.* “Yine üç kişi var ki namazları başlarından yukarıya çıkmaz.”

Namazları başlarından yukarı çıkmaz yani kabul olmaz demek. Namazları kabul olmaz.

Birisi;

*Raculün emme kavmen ve hüm lehû
kârihûne.* “İstenmeyen bir kavme imamlık yapıyor.”

Cemaat ondan razı değil, istemiyorlar. Ama bu istemeyişleri ona kinlerinden olursa o makbul değil. Yok onun şahsi hataları var ku-

surları var, yaramazlık yapıyor. O yaramazlığından dolayı istemiyorlarsa onun kıldığı namaz ve arkasındaki cemaatin namazı kabul olmaz. Baştan üstüne gitmez.

İkincisi;

Ve imraetün bâtet ve zevcühâ sâhitun aleyhâ. “Bir kadındır ki akşam yatıyorlar ama kocası ona dargın, kızmış.”

Efendisinin sözünü dinlememiş, efendisinin sözünü dinlemediği için kocası ona kızgın olarak yatan kadının da duası, namazı başını geçmez. Namaz da kılıyor kadın ama kocasına itaati yok. Kocasına itaatsiz olarak kocası kızgın olarak yatan kadının da namazını Allahu Teâlâ kabul etmiyor yani.

Üçüncüsü;

Ve memlûkûn ferra min mevlâhu. “Bir köledir ki bir hizmetkârdır ki efendisinden kaçmıştır.”

Efendisinden kaçan bir kölenin de kıldığı namaz, o da başını geçmez.

«ثَلَاثَةٌ لَا يَعْجِزُهُنَّ ابْنُ آدَمَ: الطَّيْرَةُ، وَسُوءُ الظَّنِّ،
وَالْحَسَدُ. فَيُنْجِيكَ مِنَ الطَّيْرَةِ أَنْ لَا تَعْمَلَ بِهَا،
وَيُنْجِيكَ مِنْ سُوءِ الظَّنِّ أَنْ لَا تَتَكَلَّمَ؛ وَيُنْجِيكَ مِنَ
الْحَسَدِ أَنْ لَا تَبْغِيَ أَخًا سُوءًا. هَبْ، عَنْ إِسْمَاعِيلَ بْنِ
أُمَيَّةَ مُرْسَلًا.»

*Selâsetün lâ ya'cizühünne ibnü âdeme et-
tiyaretü ve sûü'z-zanni ve'l-hasedi. Fe-
yüncîke mine't-tiyareti en lâ ta'mele bihâ ve
yüncîke min sûi'z-zanni en lâ tetekelleme ve
yüncîke mine'l-hasedi en lâ tebğî ehan sûen.*

Bu İbn Âdem'e musallat olan üç beladır. Birisi teşe'üm dedikleri, tavşan geçti, kuş öttü, kara köpek geçti gibi şeylerden teşe'üm eden kimseler bir.

İkincisi, suizan. Bu iyi adam değildir, bu kötüdür, bu şunu yapıyor, bu bunu yapıyor diye suizan. Gözüyle görmediği halde şundan bundan işittikleri ile veyahut işte suizanın çeşitli şeyleri var, suizan ediyor.

Halbuki suizana karşı çok şey yaparlar. Mesela bir insan bir meyhaneye girmiştir. Meyhaneye girmiştir ama, “Bu adama meyhaneye girerken gördüm.” diye artık bu sarhoştur diyerekten ona hüküm vermek caiz değildir. Suizan. Belki oraya girmiştir ama bir alacağı vardı da filan adamdan, o alacağını almak için girmiştir. Veyahut birisine borcu vardır vermek için girmiştir veyahut bir haceti vardır birisine söylenecek sözü vardır onun için girmiştir diyerek tevil mümkünken onun oraya girişini fırsat bilerekten, “Ben onun meyhaneye girdiğini gördüm. Sarhoşun birisidir.” Soruyorlar birisine böylece şahitlik yapıyor. Olmaz.

Üçüncüsü de, haset denilen çekememezlik.

el-Hasedü ye'külü'l-hasenât kemâ te'külü'n-naru'l-hatab. Hasetlik, ateşin odunu yiyip bitirdiği gibi insanın sevaplarını yer bitirir.”

Sobaya atarsın odunu, o 5-10 dakika sonra biter gider orada. Onun için nasıl yanıp bitiyorsa o ateş yani o ağaç, insanların amellerindeki kazandıkları sevapları da haset böylece alır götürür elinden diyor.

Allah esirgesin.

Fe-yüncîke mine't-tiyareti. “Şimdi senin bu teşe'eümden kurtaracak şey.”

En lâ ta'mele bihâ.

Tavşan geçerse geçsin, kara köpek geçerse geçsin, herkesin vazifesi o geçecek oradan. Siyah adam geçer, beyaz adam geçer.

“Onların hiçbirisine kulak asmamak lazım.”

Bundan kurtuluşun o zaman.

Ve yüncîke min sûi'z-zanni en lâ tetekelleme. “Suizan ettin ama onu başkasına söyleme, sende kalsın o.”

Biliyorsun ki şu adam, bir suizannın var. Velew ki öyle de olsa sen onu içinde sakla başkasına deme. Bu sebeple de ondan kurtulursun.

Ve yüncîke mine'l-hasedi en lâ tebğî ehan sûen. “Hasretten de ona hiçbir suretle kötülük yapmamak suretiyle ondan kendini kurtar.”

Bunu da okuyalım da burada bitsin.

«ثَلَاثَةٌ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ بِغَيْرِ حِسَابٍ: رَجُلٌ غَسَلَ
ثِيَابَهُ فَلَمْ يَجِدْ لَهُ خَلْفًا، وَرَجُلٌ لَمْ يُنْصَبْ عَلَى
مُسْتَوْقَدِهِ قِدْرَانِ، وَرَجُلٌ دَعَا بِشَرَابٍ، فَلَمْ يُقَلْ لَهُ:
أَيُّهُمَا تُرِيدُ. أَبُو الشَّيْخِ فِي «الثَّوَابِ»، عَنْ أَبِي

سَعِيدٍ.»

Selâsetün yedhulûne'l-cennete bi-ğayri hisâbin raculün ğasele siyâbehu fe lem yecid lehû halefen ve raculün lem yünsab alâ müstevkadihi kidrâni ve raculün deâ bi-şerâbin fe lem yükal lehû eyyehümâ türîdü.

Selâsetün. “Yine üç tane kişi vardır ki.”
Yedhulûne'l-cennete bi-ğayri hisâbin. “Cennete hesapsız girecekler, hesap filan yok.”

Cennete mâlum ya cennetten evvel bir hesap yeri var. Mizan var, tartılacak amellerimiz, “Neden bu az geldi, neden çok geldi?” bir hesaptan sonra amelin, hayırlı amellerin galipse cennete, değilse cehenneme Allah esirgeye.

Ama bu üç kişiye hesap sorulmayacak. Bunlar doğrudan doğruya cennete girecekler. Ama çok zor.

Birisi;

Raculün ğasele siyâbehu fe-lem yecid lehû halefen. “Esvabı kirlendi yıkıyor, fakat yerine giyecek ikinci bir esvabı yok, çıplak.”

Beyazıd-ı Bestamî hazretlerinin esvabı kirlenmiş. Pislî diye ovmuş yıkamış, kurutacak esvabı. Yok, yerine birisini giysin ki onu da bırakın kurusun oraya.

Demişler ki;

“Ser yere.”

Demiş;

“Orada hayvânâtın yiyeceği otlar var, onları kapamaya hakkım yok.”

“Ağaçların üstüne ser.” demişler.

“Oradan da kurtlar kuşlar istifade edecek. Oraya serip onları da rahatsız etmeye hakkım yok.” demiş.

“E ne yapacaksınız?”

Arkama atarım, arkamı da güneşe veririm arkamda kuruturum.” demiş.

Bunu yapabilecek bugün insan çıkar mı dersin?

Raculün ğasele siyâbehu fe-lem yecid lehû halefen. “Bir adam ki arkasından bir tane elbisesi daha yok.”

Yani dünyaya şeysi yok hiç.

İkincisi;

Ve raculün lem yünsab alâ müstevkidihi kidrâni. “Ocağına hiçbir zaman iki tencere konulmamış.”

Ocağına hiçbir zaman iki tencere yani iki kap yemek değmemiş, bir yemek.

Ve raculün deâ bi-şerâbin fe-lem yükal lehû eyyehümâ türîdü. “Bir su istiyor diyorlar ki, ‘Ne, hangi, nasıl istersin? Şerbet mi istersin, kakao var, bilmem ne var ne var ne var... Hangisinden verelim efendim?’ Bunu diyecek bir şeyi yok. Diyemiyor çünkü sudan başka bir şey yok.”

Evinde ancak bir suyu var. Hanımı, su istediği vakitte ancak bir çeşmedeki akan sudan götürüyor veriyor.

Yani bizim bugün halimiz harap. Evlerde kaç çeşit sular var, o adlarını bilemeyeceğim meyve suları, bilmem ne suları, ne suları.

Ne o?

Hep can beslemenin çaresine bakıyoruz, ruhu beslemeye şeyimiz yok.

Hepsi de israftandır. Onlar zaruretten değildir; zarurat-ı diniyyeden de değildir, zarurat-ı dünyeviyeden de değildir. Bunlar israftır ve çocukların şımarık olmasına sebep olur. Bunları böyle bol, her çeşit şeyi eve doldurursun, o çocuğun sen bir daha önüne geçmeye de imkân bulamazsın.

Çocuğu alıştırırken onun merhametli, mütevazî olarktan, her şeye kanaat edici bir şekilde [alıştırmalıdır].

Baba bizim vaktimiz çok, çok kazanıyoruz. Niçin şunlardan da almalıyım?

“Ah evladım, onları da bak fakirler var, yetimler var, onlara vereceğiz.” diyerekten onları ikna etmek lazım.

Lillahi'l-Fatiha.

Mehmed Zahid KOTKU

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

SERVER
Kürsü